Ədalət.- 2023.- 21 aprel. S. 7.

İşğaldan azad olunmuş ərazilərə "Böyük Qayıdış"

№ 15 (2339) 21 aprel 2023-cü il

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

COCUQ MƏRCANLIYA DÖNÜŞ

Dünyada şirin şey çoxdu. Məsələn, bal şirindi, bəhməz şirindi, övlad şirindi, amma onlardan da şirin Vətəndir! Bəlkə də balsız, bəhməzsiz keçinmək olar və buna görə heç kəs xəstələnməz, amma övladsız və Vətənsiz keçinmək çox çətindir və bəzən də insanlar bu dərdə, bu həsrətə, bu kədərə dözməyib, dünyalarını dəyişirlər. Axı, dedik, Vətənin şirinliyini heç bir şeylə əvəz eləmək mümkün deyil. Nahaq yerə deməyiblər ki, "Gəzməyə qərib ölkə, ölməyə Vətən yaxşıdır!". Ancaq buna bir əlavə eləmək istəyirik. Elə gəzməyə də, yaşamağa da, ölməyə də Vətən yaxşıdır. Və bir də ki, niyə ölürük ki, gül kimi Vətənimiz, yurdumuz, elimiz-obamız var?! Onu qoruyub, onu müdafiə eləyib, onu tikib, elə o yurdda yaşamalıyıq!

Cocuq Mərcanlılar da uzun müddət yurda həsrət qalıblar. Düzdür, 1994-cü ildə Füzulinin 22 kəndi və bir şəhəri işğaldan azad olunanda Cocuq Mərcanlı da ermənilərdən geri qaytarılmışdı. Ancaq buna baxmayaraq, orada tikinti işləri aparmaq, abadlıq-quruculuq işləri görmək elə də asan deyildi. Çünki "Lələtəpə" yüksəkliyində yerləşmiş ermənilər o mövqedən tez-tez Cocuq Mərcanlını və hətta Horadiz şəhərini ağır artilleriyadan və digər silahlardan atəşə tuturdular. Belə ki, 2016-cı ilin aprelində ağır döyüşlər başlayanda, "Lələtəpə" yüksəkliyi və eləcə də, Cəbrayılın, Füzulinin 100 hektarlarla torpaq sahəsi yenidən erməni işğalından azad edildi. Demək olar ki, həmin yüksəkliyin Azərbaycan Ordusunun əlinə keçməsi ermənilərin yaxınlıqdakı mövqelərdən xeyli uzaqlaşdırmağa şərait yaratdı.

Qısa müddətdə Cocuq Mərcanlıda abadlıq-quruculuq işləri görüldü. Hətta qarşı tərəfdən atılacaq atəşin qarşısını almaq üçün torpaqdan istinad mövqeləri də tikildi. Bu zaman kəsiyində kənddə çox böyük inşaat işlərinə start verildi. 200-ə qədər müasir tələblərə cavab verən mənzilin tikintisi bir il müddətində başa çatdırıldı. Eyni zamanda kəndə müasir standartlara cavab verən asfalt yol, su, işıq və qaz xətti çəkildi. Əhalinin rahat yaşaması, işləməsi və burada məskunlaşması üçün sosial obyektlər - məktəb, xəstəxana, uşaq bağçası və eləcə də bir çox idarə və müəssisələrinin inzibati binaları tikildi. Ən möhtəşəm iş isə Cocuq Mərcanlıda Şuşa məscidinin bənzəri olan məscidin inşa edilməsi idi.

İlk dəfə kəndə köç edənlərdən olan Cavanşir Əhməd oğlu Məmmədov deyir ki, kəndimizdə tikinti işləri başlayan kimi tez-tez yolumu ora salırdım. Tozlu, palçıqlı kəndimizin hər qarış torpağından öpmək istəyirdim. İnanın, tikinti başlayanda onların yanına gəlmişdim, inşaatçılar dedilər ki, müəllim, burada çox durmayın, toz-torpaq udarsınız. Mən də dedim ki, mən bu günü uzun illər həsrətlə gözləmişəm, bu kəndin tozu da, torpağı da mənim üçün bal kimi şirindi. Tək mən yox ey, o vaxt tikinti işlərinə Cocuq Mərcanlıya kimin yolu düşürdüsə, elə mənim keçirdiyim hissləri yaşayırdı. Kəndimizə ilk dəfə gələndə tək gəlmədim. Həyat yoldaşımı, uşaqlarımı, evimizin əşyalarını götürüb, birlikdə bu ocağa qayıtdıq. İnanırsınız, nə qədər sevinirdik. Təzə tikilmiş və bizə verilmiş 3 otaqlı mənzilin daşından, divarından, hətta döşəməsindən belə öpdük. Oğlum dedi ki, ata, nə yaxşı kəndimizə qayıtdıq. Mən bu kəndi uşaq vaxtı görmüşdüm. İndi 40-a yaxın yaşım var. Balaca oğlumsa, ayaqqablarını soyundu. Həyətdə ayaqyalın o yana qaçdı, bu yana qaçdı. Həmin vaxtı bir yağış yağdı ki, tut ucundan göyə çıx! Amma oğlumu nə qədər çağırdıq, qayıtmadı, yağışın altında yenə o yana qaçırdı, bu yana qaçırdı. Axırda cumculuq su olub otağa girdi və sevincindən hönkür-hönkür ağladı. Mən də dedim ki, bala, ağlama, şükür ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və Ordumuzun köməkliyi ilə kəndimizə qayıtdıq. İşnaatçılar da çox sağ olsun ki, kəndimizi yenidən tikib bizə verdilər. Yağış da ki, ruzi deməkdir. Yağış yağırsa, deməli ruzumuz bol olacaq!

Cocuq Mərcanlıya qayıtmış onlarla sakinlə söhbət elədik, onların hamısı dedilər ki, qardaş, ev-eşiyin, Vətənin yerini heç nə verə bilməz. Bax, mən 80 yaşın içindəyəm, məcburi köçkünlük dövründə İmişlidə yaşamışıq, onları da çox sağ olsun, bizə qucaq açdılar, uzun müddət şərait yaratdılar. Amma mənim ölən vaxtımdır, Allaha dua eləyirdim ki, İlahi, mənə ömür yox, möhlət ver, Cəbrayıla qayıdaq, ondan sonra öldürərsən! Biz Cəbrayıla qayıtdıq, Cocuq Mərcanlıda 3 otaqlı ev aldıq və indi də rahat yaşayırıq. Yaşım 80-i keçməyinə baxmayaraq, Vətənə gələndən sonra ağrım-acım azalıb, özümü də gümrah hiss eləyirəm, 5-10 da qyoun-quzum var, oğlum alıb verib ki, get başını qat! Mən də səhər saat 5-də yuxudan dururam, qoyun-quzunu götürüb örüşə aparıram, orada təmiz hava uduram və özümü daha yaxşı hiss edirəm. Əvvəllər 10 qoyun idi, indi maşallah, qoyunlar doğub, 5 də quzum var. Bir sözlə, bu yurda, bu Vətənə, kəndimizə qayıdandan sonra dolanışığımız və yaşayışımız daha yaxşılaşıb.

Nəsir Əhmədov adlı kənd sakini deyir ki, bizə həyətani sahə ilə bərabər əlavə torpaq da verilib. Elə həyətimizin özündə də tərəvəz məhsulları əkirik, nə soğana, nə pamidora, nə də digər göy-göyərtiyə pul veririk. Üstəlik də toyuq-cücə saxlayırıq. Onların da yumurtasından və özündən istifadə eləyirik. Artıq qalanısa bazara çıxırab satırıq. Fikrimiz var ki, bir inək, bir camış alaq. Çünki o heyvanlar daha bərəkətlidir, qatığını, südünü yemək olur, özünüsə yeri gələndə baha qiymətə satmaq da mümkündür. Bizdə elə fərasətli, işgüzar adamlar var ki, əkin sahələrində taxıl, kartof əkir, bostan-tərəvəz məhsulalrı yetişdirir. Məsələn, qonşumuz Kərim kişinin uşaqları çox bacarıqlıdır. Həm sahədə taxıl əkirlər, həm də bostan-tərəvəz məhsulları.

Ötən il onların əkdiyi və yetişdirdikləri qarpızın, yemişin dadından doymaq olmurdu. Satdıqlarını satıb, yaxşı pul qazandılar. Hələ qonşulara da pay-pürüşt verirdilər. Kartofu demirsən, kartof elə bil bal dadırdı, sapsarı idi. Başqa yerdə kartoflar belə dadlı deytl. **Görünür, Qarabağın torpağı bərəkətli olduğu üçün hər məhsulu daha dadlı və şirin olur. Həyətimizdə gilas, alma, gilanar, ərik, şaftalı və alça ağacları əkmişik. Heç bir il keçmədi ki, hamısı bar verdi. Heç yerdə ərik olmayanda bizim kənddə ərik də oldu. Sözümüzün canı odur ki, yurda qayıtdığımıza görə, Ulu Öndər Heydər Əliyevə, Prezident İlham Əliyevə və Azərbaycan Ordusuna öz minnətdarlığımızı bildiririk. 2020-ci ildə İkinci Qarabağ savaşında ermənilər Cocuq Mərcanlını da atəşə tutmuşudlar. Orada bir çox yaşayış binalarına və infrastuktura ciddi ziyan dəymişdi. Amma sonradan qısa zaman kəsiyində həmin tikililər yenidən inşa edildi, yollar bərpa olundu, insanlar üçün bütün lazımi şəraitlər yaradıldı. İndi aprel ayıdı, bu yurd, bu ocaq daha da gözəlləşib. Cocuq Mərcanlılar deyir ki, yurda qayıdışın sevincini bundan sonra da ömrümüz boyu yaşayacağıq və bu kəndin, bu ocağın yerini heç bir şey verə bilməz. Kəndin bütün ağacları yaşıllaşıb, insanlar bir qədər də rahatlaşıb. Çünki Cocuq Mərcanlılar yurda qayıdışdan sonra neçənci yazı belə qarşılayır və rahat ömür yaşayırlar!!!**

FAİQ QİSMƏTOĞLU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ MEDİANIN İNKİŞAFI AGENTLİYİNİN MALİYYƏ YARDIMI İLƏ